

Materiał do wyjazdów alternatywnych

Wątek i TEMAT: 9. Polski Panteon i polskie spory.

Lekcja 4. Od rozbicia dzielnicowego do zjednoczonego państwa polskiego.

1. Autor: Grzegorz Szymanowski
2. Klasa: 2 lub 3 ponadgimnazjalna (liczba uczniów 24-30)
Program: KPW- Lekcja w programie odpowiada zapisowi podstawy B.9.1.
Plan wycieczki 1

Wrocław (Muzeum Narodowe, pl. Powstańców Warszawy 5 i Muzeum Archidiecezjalne, ul. Kanonia 12),

Literatura:

Boras Zygmunt, *Książęta piastowscy Śląska*, Wydawnictwo "Śląsk", Katowice 1974

Davies Norman, Moorhouse Robert, *Mikrokosmos*, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2002.

Małachowicz Edmund, *Wrocławski zamek książęcy i kolegiata św. Krzyża na Ostrowie*, Wrocław 1994

Sperka Jerzy, *Poczet królów polskich*, Wydawnictwo Twoje Książki, Chorzów 2007

Waśko Anna, Henryk IV Prawy (Probus), w: *Piastowie. Leksykon Biograficzny*, Kraków 1999

<http://www.mnwr.art.pl/>

3. Plan wycieczki:

Lp.	Czynności nauczyciela	Czynności uczniów	czas	Umiejętności kształcone w czasie lekcji
1.	Przygotowanie wycieczki po Muzeum Narodowym we Wrocławiu, Muzeum Archidiecezjalnym i po mieście. Szczegóły zależne są od pory roku (w sezonie zimowym otwarte krócej). W poniedziałki i większość wtorków nieczynne. Muzeum Archidiecezjalne jest czynne krócej – do 15. Można od niego zacząć ze względów organizacyjnych. (szczegóły: http://www.muzeum.archidiecezja.wroc.pl/			

	http://www.mnwr.art.pl/CMS/o_muzeum/godziny_otwarcia.html .			
2.	Nauczyciel prezentuje uczniom cele wycieczki. Rozdaje karty pracy i wyjaśnia kolejność czynności. Przypominamy o zasadach zachowania się. Czynności te można wykonać podczas zbiórki przed wycieczką lub drogi do celu, o ile wykorzystujemy umożliwiający takie działanie środek transportu (autokar, pociąg). W innym przypadku – na miejscu startu.	Uczniowie odbierają karty pracy, słuchają instrukcji, przygotowują pytania.	<i>dostojemy do możliwości zwiedzania.</i>	Planowanie pracy własnej ucznia, organizacja pracy w zespole.
3.	Rozpoczynamy przed wejściem do muzeum. Przypominamy najważniejsze kwestie dotyczące rozbicia dzielnicowego – daty graniczne – 1138-1320. Zaznaczamy, że zwiedzamy tylko część dotyczącą sztuki średniowiecznej. Zwracamy uwagę na położenie Śląska – między Czechami, Niemcami a Polską. Zadajemy podstawowe pytanie – dlaczego książęta śląscy, mimo, że bogaci i wykształceni nie zjednoczyli Polski. Warto podkreślić, że biskupstwo wrocławskie pozostawało w archidiecezji gnieźnieńskiej. Jeżeli czas pozwoli, można zwiedzić katedrę lub tylko obejrzeć ją z zewnątrz.	Uczniowie wchodzi na wystawę. Zaznaczamy, jakie zmiany zaszły w dziejach Polski po bitwie pod Legnicą.	<i>dostojemy do możliwości zwiedzania</i>	Analizowanie przekazu otrzymanego podczas zwiedzania, streszczenie i definiowanie najważniejszych pojęć.
4.	Przechodzimy do Muzeum Narodowego (ok. 10 minut spacerem). Na wystawie zwracamy uwagę na dzieła sztuki, pochodzące ze Śląska. Głównym punktem programu jest nagrobek	Podczas zapoznawania się z zabytkami, uczniowie wypełniają karty pracy.	<i>dostojemy do możliwości</i>	Syntezywanie pracy własnej. Samodzielne wyszukiwanie materiału badawczego, analizowanie go.

	Henryka IV Probusa. Przeprowadzamy quiz, zwracając uwagę na rolę Henryka w procesie zjednoczenia.		zwiedzani, ok. 30 minut	
5.	Po wyjściu z wystawy podsumowujemy. Możemy jeszcze przejść na Rynek. Warto zwrócić uwagę na układ urbanistyczny i krótko omówić rolę mieszczaństwa.	Uczniowie wypełniają karty pracy.	20 min.	Syntezywanie pracy własnej. Samodzielne wyszukiwanie materiału badawczego, analizowanie go.
8.	Kończymy wycieczkę, podsumowujemy zajęcia, wystawiamy oceny.	Uczniowie zwracają uwagę na rozwój samorządowego miasta. Podsumowują w krótkich wypowiedziach zajęcia, wyprowadzając wnioski syntetyczne – czy czas rozbicia dzielnicowego był czasem straconym? Jakie korzyści, a jakie straty odniosły państwo i społeczeństwo?		Syntezywanie pracy własnej. Samodzielne wyszukiwanie materiału badawczego, analizowanie go.

Karta pracy ucznia

Zadanie I	Zwiedzamy wystawy muzealne. Odpowiedz na pytania:
	Co możemy sądzić o kulturze Wrocławia, obserwując zabytki? .....
	Dlaczego na Śląsku wyjątkowa była pozycja wrocławskiego biskupa? .....
	Jakie znaczenie na ówczesnym Śląsku miała kultura niemiecka? Czy mogło być to przeszkodą w uzyskaniu tronu w Krakowie? .....
	Kim był Henryk IV Probus? .....
	Co możemy powiedzieć o przedmiotach codziennego użytku zgromadzonych na wystawie? .....
	Jak wygląda sarkofag Henryka Probusa? Czy książę został przedstawiony jako władca, czy jako rycerz? .....
Zadanie II	Oglądając zabytki Wrocławia zwróć uwagę na:
	a) układ urbanistyczny – czy miasto rozrastało się planowo, czy chaotycznie? .....
	b) obronność miasta – czy było obronne w sposób naturalny? .....

	c) instytucje miejskie – gdzie były położone? .....
	Obiegowa opinia o zabytkach romańskich w Polsce twierdzi, że są niskie. Co może w tej kwestii przekazać nam bryła kościoła? .....
	Zwróć uwagę na budulec, z którego wykonano kościół. Dlaczego w tym okresie to głównie Kraków miał murowane budowle? .....
	Dlaczego takie miasto mogło powstać tylko przy słabym księciu? .....
	Jakie korzyści odnosił kraj z istnienia samorządowych miast? .....
	Jakie były charakterystyczne dla miast samorządowych budowle w rynku? .....
	Czym handlowano? .....
	Obejrzyj makietę ratusza. Dlaczego budowla była tak duża? .....
	Zwróć uwagę na budulec, z którego wykonano mury. Czy potrafisz rozpoznać część starszą i nowszą? .....

Karta oceny pracy ucznia

Aktywność lub brak aktywności zaznaczamy + lub -. Razem – zaznaczamy oceną szkolną.

Lp.	Imię i nazwisko ucznia	zgłasza się	zadaje pytania	wypełnia arkusz pracy	pełni swoją rolę w grupie	Razem
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						
25.						
26.						
27.						
28.						
29.						
30.						

